



Suurima riigivarguse „unustamine“

Kõigepealt midagi uut. Kalev Järvelill on andnud aru VEB Fondi rahade kohta ja tunnistanud otsesõnusi, et toimunud on mingid „teadmata tehingud“. Mis tähendab äraseletatult seda, et kunagi anti teadupärast Riigikogu otsusega VEB Fondile sularahas pisut üle miljoni krooni, ja täna on „muutus“ just samapalju. Veelgi selgemalt välja öelduna: kadunud on üle miljoni; seda võib nimetada „teadmata tehinguks“ ning selle vastu ei tunne huvi ei valitsus, ei politsei ega ka Riigikogu!



ANDRES RAID

Teadu on, et asja niimoodi ei jäeta. Sealt vaatab vastu riigipoolne kohustus, mis koos viivistega ulatub ulmevaldkonda, ent nõue on reaalne.

VEB Fondi audit aastast 2010 tõdeb lakooniliselt: „Sihtasutusel VEB puuduvad varad ja bilansiväliselt on kajastatud juriidiliste ja füüsiliste isikute nõudeõigus Välismajanduspanga vastu registri mõistes. Sihtasutusel puuduvad töötajad.“

Tegelikult on ka ilma audiitoriteta kõigile mõtlemisvõimelistele inimestele olnud päevselge, et VEB Fondil (reorganiseeriti sihtasutuseks) ei ole mingit vara. Lisaks on Moskvas asuv Välismajanduspangakontor mitmel korral teada andnud, et ta ei pea mingit VEB Fondi millekski, veel vähem aktsepteerib mingeid selle nõudeid.

Kunagine Eesti Panga jurist Urmas Kaju on iseloomustanud VEB Fondi sertifikaati, kui miilitsa poolt ruudulisele paberile kritseldatud tõendit selle kohta, et sinult on raha ära röövitud.

Kui Tartu Kommertspangale, Balti Ühis pangale (UBB) ja Põhja-Eesti Aktsiapangale (PEAP) omal ajal moratoorium kuulutati, moodustati PEAP-i baasil uus Põhja-Eesti Pank (PEP), mis kuulus 100% riigile.

Sellega liideti ka UBB. Kui pankadele maksti nende Moskvasse Välismajanduspanga jäänud raha heldelt kinni, siis nende pankade hoiustajate raha visati ilma nende käest nõusolekut küsimata PEP-i bilansist välja – müstilisse VEB Fondi. Sellest ajast on hoiustajad käinud kohut, et oma raha pangaga sarnaselt tagasi saada.

2011. a. veebruaris jõustus Tallinna ringkonnakohtu otsus, millega riiki kohustati leidma uus regulatsioon raha kaotanud hoiustajatele hüvitise leidmiseks.

Riigile anti kohtuotsuse täitmiseks aega üheksa kuud.

Seejärel juhtus Eesti õiguspraktikas midagi enneolematut: kohus trahvis riiki kohtuotsuse täitmata jätmise eest rahatrahviga! Peaminister Andrus Ansip koos rahandusminister Jürgen Ligiga oli selleks ajaks välja mõelnud lihtsa, ent toimiva triki, kuidas kohtuotsuse täitmisest kõrvale hiilida. Ansip rebis kohtuotsuse kontekstist lahti ühe fraasi, et „tuleb otsustada sertifikaatidega tagatud nõuete küsimus“. Seejärel asuti otsima „lahendust“ ning leiti see selles – hoiustajatele kompenseerida VEB Fondi olematute varade ja nõuete mahamüümisel saadud vahenditest!

Eestis on kõik võimalik. Isegi see, et selline eelnõu Riigikogus läbi läheb. Olematu vara müümise eelnõu menetlenu Riigikogu õiguskomisjoni esimees Marko Pomerants sõnas eelnõu Riigikogu ees õigustades: „Nüüd on küsimus selles, kas seda nõudeõigust on võimalik müüa või mitte. Lisaks sellele tuleb lähtuda teadmisest, et Venemaa Välismajanduspang ei ole Riiklikku VEB Fondi nõudeomanikuna tunnistanud.

Vastuse saame teada ühel viisil. Riikliku VEB Fondi nõukogu, mis koosneb Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga esindajatest, peab selle protsessi läbi viima. Kui selle protsessi tulemusena tekib sertifikaatidele reaalne hind, on eelnõu oma esmargi täitnud ja saab rääkida nii sisulisest kui ka efektiivsusest menetlusest.“

Pomerants jättis aga ütlema kõige olulisema: mis saab siis, kui keegi ei soovi osta õhku ehk olematut nõuet. VEB Fondi protsessi osalised on avaldanud kartust, et sel moel võivad omal ajal Moskva Välismajanduspangas külmutatud arvetelt raha pihta pannud tegelased organiseerida kellegi need nõuded näiteks 100 euro eest ära ostma, et kätte saada VEB Fondi valgustkartvad dokumendid raha röövimise kohta.

VEB Fondi võlausaldajad kaebasid Riigikogu otsuse kui põhiseadusele mitte vastava Riigikohtusse, kus seda hakkab lähiajal arutama üldkogu – kõigi riigikohtunike kogu. Riigikohus küsis kõigilt asjaosalistelt, kaasa arvatud Riigikogult, selgitusi.

Õiguskomisjonis koostatud selgitusega ei olnud nõus Riigikogu liige Igor Gräzin, kes saatis Riigikohtule oma eriarvamuse. See on tähelepanuväärne ja näitab, et Reformierakonnas ei ole enam endist üksmeelt. Teisalt on VEB Fondiga seotud Moskvas külmutatud rahade suurvargus (hinnanguliselt 45 miljonit dollarit) vastik luukere mõnede Reformierakonna juhtfigureide kapis. Gräzini eriarvamus näitab, et järjest raskem on neil VEB Fondi suurriisumise lugu kinni mätsida. Arvestades isegi seda, et tõe väljaselgitamisest pole huvitatud nende koalitsioonikaaslased IRL-ist ega ka president Ilves.

IRL-i eestseisuse liige Kross segatud topiste vargusesse

19. septembri ETV saade „Pealtnägija“ tõi vaatajateni skandaalse juhtumi, millesse on segatud Weroli endine juht Erki Aavik ja IRLi eestseisuse liige Eerik-Niiles Kross. Aavikut kahtlustatakse selles, et ta varastas kunagi endale kuulunud hotellist „Salzburg“ seitse haruldast topist. Topised ilmusid hiljem välja Eerik-Niiles Krossi suvel avatud Kõue-Triigi mõisas.

KESKNÄDAL

Kevadel kadusid Tallinnas „Salzburgi“ (endise nimega „Peoleo“) seintelt seitse haruldast topist, mille väärtus ulatub omanike väitel 20000 euroni. Turvavideo läbivaatamisel tundsid hotelli juhid Alvar Jaamu ja Heiki Pesti ära endise omaniku Erki Aaviku. Aavik helistas pärast topiste äraviimist ja teatas, et võttis, mis talle kuulub. 2004. aastal sõlmitud hotelli müügilepingus seisab aga, et pankrotis „Peoleo“ hotell müüakse koos kogu inventariga, sh 26 topisega 572000 krooni väärtuses.

Jaamu ja Pesti kaebuse

peale algatas prokuratuur kriminaalasja. Aavik sai kahtlustuse varguse paragrahvi järgi. Sündmuses ei toimunud arenguid, kuni meedias avaldati fotod Krossi Kõue-Triigi mõisa avamispeolt. Fotodele jäänud topistes tundsid „Salzburgi“ omanikud ära just need, mis kevadel kaduma läksid.

Selle teadmisega pöörduti uurijate poole ning politsei lubas kohale tulla. Kaks päeva ei juh-



KROSS JA TOPIS:

8. juuni Äripäevast ilmusid fotod julgeolekuanalüütik Eerik-Niiles Krossi Kõue vallas asuvast Triigi mõisast, mille renoveerimine maksis 2,5 miljonit eurot.

Mõisa restaureerimist toetas ka EAS.

Eesmärk olevat luua aktiivne jäädvustuskoolituskeskus, kuhu tulevad õpetama nii rahvusvaheliselt tuntud kui ka Eesti kirjanikud, fotograafid, kunstnikud, maalijad.

Pildil Kross ja üks väidetavalt varastatud topistest. Foto: Veiko Tõkman/Äripäev

tunud midagi. Kui hotelliomanikud uuesti korrakaitsetega ühendust võtsid, saadi vastuseks, et prokuratuur pole asjaga nõus, sest mõisaomanik on Eesti riigile nii oluline isik. Pesti väitel tunnistas talle uurija, et kui aus olla, siis kõrgemad instantsid kardavad Eerik-Niiles Krossi. Ringkonnaprokurör Mairi Heinsalu polnud selle väitega nõus.

Kross vastas „Pealtnägija“ pärimisele,

et teema on piisavalt tühine, et kaamerate ette mitte tulla. Kirjalikult saadetud vastuses tunnistas Kross, et Aavik andis talle topised hoiule, kuid polnud põhjust uskuda, et ta pole nende omanik. Ühtlasi lisis Kross, et saab aru, et topiste omandisuhe on vaidlustatud ning kui keegi teine kui Erki Aavik suudab tõestada, et on topiste omanik, siis loomulikult võib neile järele tulla.

Enne 19. septembri „Pealtnägija“ eetrisseminekut helistas Erki Aavik hotelli „Salzburg“ omanikele, pakkudes topiseid tagasi, kui asi saatesse ei jõua. „Pealtnägija“ hinnangul triivib kriminaalasi lõpetamiseni ja topistega seotud omandisuhte peab välja selgitama tsiviilkohus.

Väljavõte karistusseadustikust

§ 202. Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine (1) Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud: 1) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt; 2) vähemalt teist korda või 3) suures ulatuses, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

VEB-teema jätkuvalt kuum

Lisaks Tallinna Televisioonile (Andres Raid saates „Mõtleme taas“) ja Delfile (juhtkiri 11. oktoobril 2011 „VEB fond – häbiplekk Eesti Panga pintsaku revääril“ ning 23. detsembril 2011 „Toomas Kümmel: Eesti riik üritab müüa võorast vara!“) on asunud VEB teemat käsitlema Kanal 2 (20. septembri Reporteris, ajakirjanik Raivo Rimm). Sel nädalal teatas resolutsioonist soovist omapoolselt uurida Eesti Panga osa kogu loos ka Eesti Panga uus juht Ardo Hansson. Kesknädal kirjutas VEB Fondist viimati 9. novembril 2011, kui Olev Raju arutles pealkirja all „VEB Fond kui vinduv pahandus“.

Juhtkiri

Lääne unelmad ja karm tegelikkus



INDREK VEISERIK

„Islami ja kristliku maailma vahel aastakümneid miilunud konflikt on jõudnud nüüd kvalitatiivselt uuele tasandile. See pole enam relvade täristamine, see on muutunud sõna otseses mõttes võitluseks vastandlike printsiipide vahel,“ kirjutab ajakirjanik Andrei Hvostov 20. septembri Eesti Ekspressis.

Kahjuks aga ei nentitud Hvostov, et uue milleeniumi alguses islamimaailma ning Hiina ja Venemaa mõjujõule vastu seisev Lääs pole enam see, mis oli näiteks 100 aastat tagasi. Kvalitatiivselt on langetud madalamale tasemele – perekondlike väärtuste rõhutamine on asendunud vähemuste õiguste kaitsmisega; paljudes arvutimängudes ja Hollywoodi toodetes sisalduv vägivaldne meelelahutus on aastaid väärastanud Lääne inimeste mõtte- ja tunde- maailma; rahavõimule rajanevad ühiskonnad on mürdnud läänemaailma vaimujõu jne.

Viimastel aastakümnetel vallandunud Lääne moraalne ja ühiskondlik allakäiguspiraal, võlguelamine ja üleüldine ideedevaeusus sarnanevad mitmeski mõttes Rooma impeeriumi lõpuajaga.

Siinkohal tasub meenutada inglise ajaloolase ja parlamendiliikme Edward Gibboni (1737–1794) elutööd – aastatel 1776–1788 ilmunud kuueköitelist raamatut „Rooma impeeriumi allakäik ja langus“ („The History of the Decline and Fall of the Roman Empire“), mis üksikasjalikult analüüsis põhjuseid, miks Rooma impeerium tõusis ja langes. Gibbon avas selle, kuidas edukat ja õitsvat impeeriumi asuti õnnestama seestpoolt, misjärel see lõpuks häviski. Ta tõi esile viis peamist põhjust, miks Rooma riik hukkus.

Esimene oli dramaatiliste abielulahutuste sagenemine, millega kaasnes kõige olulisema ühiskondlikku terviklikkust tagava koosluse ehk perekonna tähtsuse kadumine.

Teiseks põhjuseks oli Gibboni meelest väga kõrgete maksude kehtestamine, mis hävitas impeeriumi majandusliku stabiilsuse ja elujõulisuse. Maksud aeti niivõrd kõrgeks seepärast, et oli tarvis katta riigieelarve puudujääke, mille põhjustasid suured valitsemiskulud. Suuri kulutusi nõudsid tegelikult olukorralt tähelepanu kõrvale juhtivad aksioonid, mida valitsus sponsoreeris, – tsirkus, spordi- jm meelelahutusvõistlused. Suured summad kulusid ka sõjaväele. Mida lähemale jõudis impeeriumi hukk, seda enam suunati rahva tähelepanu meelelahutustele. Polnud vaja, et rahvas keskenduks negatiivsetele uudistele impeeriumi üha halvenevast käekäigust.

Kolmandaks märkis Gibbon, et rahval suurenes ihalus isiklike lõbude järele, omandades kohati ülimald kinnisideelike mõtmeid. Impeeriumi lõpuajaga sportmängud muutusid üha teravamaid elamusi pakkuvateks ja järjest jöhkramateks.

Neljandaks, inimesed kaotasid usu – seda nii religioossetes mõtetes kui ka valitsuse suhtes. Senine riigiusk taandus kristluse ees ning võimekas valitsemine asendus kaosega.

Rooma riigi lagunemise viiendaks põhjuseks sai Gibboni arvates see, et impeeriumi lagunemisega salamis tegelesid valitsuse sees olevad vandenõulased. Need inimesed tegutsesid vaikselt, nähtamatult, kahepalgelistel. Samal ajal, mil nad varjatult tegelesid riigi lammutamisega, kuulutasid nad avalikult oma truudust impeeriumile.

Neli esimest siinloetletud põhjust iseloomustavad peaaegu üksüheselt praegu Läänes aset leidvaid protsesse. Viienda osas on raske konkreetset seisukohta võtta. Kuid pole kahtlust, et maailmas leidub jõude, kes sooviksid suuri inimvabadusi ja -õigusi tagava läänemaailma uude pimedasse keskaega tagasi paisata.

Siinkirjutaja arvates võib aga neid poliitikuid, kes aastate jooksul on lasknud moslemitel, kelle jaoks USA kehastab Suurt Saatanat, lääneriikidesse massiliselt elama asuda, vandenõulasteks nimetada küll. Oli ju ette aimata, et moslemid ei sulandu mitte kunagi läänelikku ühiskonda, hakates varem või hiljem oma kultuuri ja traditsioone Läänele peale suruma. See aga toob kaasa ebastabiilsuse ja annab rohelise tule paremäärustastele.

Läänemaailm ise ei tajugi praegu oma tegelikku nõrkust ja ohustatust. Elatakse ikka veel mingis Teise maailmasõja järgses ja „kuldsete kuuekümnendate“ unelmas. Tegelik jõudude vahetumine ilmneb alles pärast konkreetseid väärtuste (või ka füüsilisi) konflikte märksa elujõulisema islamimaailmaga, samuti Hiina või Venemaaga.

Siinkirjutaja igal juhul küll ei teeks võimalike vastasseisude korral seekord võidupäevaseid Läänele.

NÄDALA NUPUD

Välisministrit küsitakse Gruusia vägivalda kohta

Riigikogu keskerakondlased esitasid 24. septembril arupärimise välisminister Urmas Paetile saamaks hinnangut Gruusias ilmsiks tulnud vangide piinamise juhtumile.

Arupärimise üle andnud Enn Eesmaa (pildil) ütles, et 18. septembril avalikustas Gruusia kohalik opositsiooniline telekanal võika video, kus vangivalvurid peksavad alastikistud vange ja vägistavad neid kumminuiadega. Video lekkis endise vangivalvuri kaudu, kelle sõnul piinati vange kogunisti siseministeeriumi käsul. Eesmaa rõhutas, et üks õigusriigi esimesi tunnuseid on inimõiguste väärtustamine. „Vangide alandamine nii võikal viisil riigis, kus Eesti on olnud nn „vanema venna“ rollis, on väga



häviväärne ning alandav. Nii president Ilves kui ka endine kaitseminister Mart Laar on korraldvalt tunnustanud selle riigi arenguid ja rõhutanud, et Eesti toetab Gruusiat. Praegu on aga ilmnenud kohutav juhtum, kus üks õigusriigi alustalasid, inimõiguste austamine, on puudulik.“

Paetilt soovivad keskerakondlased vastust küsimustele, millise hinnangu annaks tema inimõiguste tunnustamisele Gruusias, mil viisil peaks Eesti selle sündmuse taustal käituma ning missugust nõu annaks Gruusia kodanikele Paet ise.

Loe ka Enn Eesmaa repliiki lk 3!

Riigikogulased arutasid Riigikontrolli süüdistust Muuga sadama kai rajamisel

Riigikogu pressitalitus teatas, et Riigikogu riigieelarve kontrolli komisjonis oli arutusel Muuga konteineriterminali 17. kai rajamist puudutav Riigikontrolli auditaruanne. Komisjoni liikmed kuulasid ära nii Riigikontrolli kui ka AS-i Tallinna Sadam esindajate seisukohad. Riigikontrolli peakontrolöri Tarmo Olgo väitel on Tallinna Sadam selle projekti juures rikkunud riigihangete seadust. Tallinna Sadama juhatuse esimehe Ain Kaljuranna arvates on Riigikontrolli süüdistused alusetud ning kõik hankega seotud etteheited põhjendamatud. Istungil osalenud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi asekanstler Eero Pärnmäe ütles, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kooskõlas-



tuste pädevusse kuuluvad toimingud olid korrektsed.

Isikliku arvamuse ütles välja riigieelarve kontrolli komisjoni esimees Mihhail Stalnuhhin (pildil): „Koosolek muutus vastastikküüdistamiseks ning selge on minu arvates see, et ainult põhjalik kõigi 17. kaiga seotud asjaolude uurimine kompetentsete organite poolt võib tuua selguse.“

Kaljuranna sõnul on tegemist sedavõrd keerulise küsimusega, mille lahendamiseks oleks tulnud kaasata rohkem ehitusvaldkonna eksperte. Riigikogu liikmed esitasid asjaosalistele palju küsimusi. Ühtlasi kerkis probleem: kas mitte tuleks täpsustada riigihangete seadust?

Kul pähe!

Eelmisel nädalal kirjutas Yana Toom oma Facebooki kontole Riigikogu kohvikus toimunud kõnelusest Juku-Kalle Raidiga (pildil). Toom küsinud Raidilt: „Kallis Juku-Kalle, millal sa tuled välja Eesti demokraatia toetusgrupi nimekirjaga?“ Toomi küsimusele vastanud Raid: „Demokraatiaga saab Eestis kõik korda, kui sina, Toom, lõpuks kuuli pähe saad.“

Kui Delfi Toomilt lisakommentaare küsis, viitas Toom, et talle tundus, nagu oluks Raid jooles. „Ma ei hakka hindama, aga ta vahel tundub kummalise olekuga.“

Kesknädal saatis seepeale päringud Riigikogu esimehele ja Juku-Kalle Raidi fraktsiooni-kaaslele Ene Ergmale ning riigikogulaste etikakoodeksit ettevalmistavale Kaja Kallasele palvega



nädalale ei olnud vastanud.

HIIBUSE NÄDAL



KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Maadevahetuse protsessi pani kokku Margus Kurm

Maadevahetusprotsessi jälginud Maalehe ajakirjanik Peeter Ernits väljendas MTÜ Ausad Valimised poolt 20. septembril korraldatud maadevahetusteemalisel üritusel hämmingut uudise üle, et sise-minister Ken-Marti Vaher palkab riigiprokurör Margus Kurmi enda poliitiliseks nõunikuks. "Margus Kurm oli ju see mees, kes maadevahetusprotsessi kokku pani," imestas Ernits.

INDREK VEISERIK

Ernits tunnistas, et prokuratuuri süüdistused maadevahetusprotsessis süüdistatavatele olid alusetud.

Ernitsa sõnul on poliitniite siin raske mitte näha, sest need ulatuvad juba aastate taha. Näiteks vahistati napilt pärast 2003. aasta Riigikogu valimisi Tallinna abilinnapea Vladimir Panov, samas kui viis aastat hiljem mõisteti ta õigeks. Panovi kinnipaneku tagajärjel jäi valimised koos Res Publicaga võitnud Keskerakond valitsusest välja. Sama kordus ka 2006. aastal, kui maadevahetuse skandaal kahjustas Arnold Rüütli kampaaniat ja tema kui presidendi teine ametiaeg jäi tulemata.

„Praeguses Eesti Vabariigis on võim nihkunud prokuratuuri kätte. Taust on see, et kohtuskäimine on väga kallis – seda saavad endale lubada väga rikkad inimesed. Alla nelja protsendi kriminaalsüüdistustest arutatakse üldmenetluses, ja nii on prokuratuuril lihtne kokkuleppemenetlustes süüdimõistvaid otsuseid saavutada,“ ütles Ernits.

„Lisaks on praegu Riigikohtu praktika selline, et ka kaudsete

tõenditega võite süüdi jääda; see on tänane reaalsus,“ hoiatas ta.

Tuiksoo jätkab võitlust Rahvaliidu ideede eest

Üritusel võttis sõna ka praegu Keskerakonna ridadesse kuuluv Ester Tuiksoo. „Niisugune termin nagu *siütuse presumptioon* ei ole tegelikult Eestis kunagi toiminud. Valimiste ajal ja eel oli rünnak teatud meediaväljaannete poolt hästi tugev. Kogu selles protsessis oli ründajate võiduks see, et täna ei ole poliitmaastikul ühte maaparteid,“ rõhutas Tuiksoo. „Kui me enne rääkisime, et võime usaldada õigusemõistjaid, siis ma jagan täna arvamust, et asi on läinud niikaugele, et selle ala inimesed ei ole apoliitilised. Selliseid ilminguid on tunda, ja ma tõesti tundsin, et tookord rünnatakse ühte maalt pärit poliitikut, kes tõsiselt on tööd teinud oma ametis,“ sõnas Tuiksoo. Ta lubas Rahvaliidu ideede eest Keskerakonna ridades edasi võidelda.

Kranich oli see, kes alustas maadevahetusi

Üritusel esinenud endine rahvaliitlane, teadusmees Arvo

Sirendi meenutas seda, et esimesena hakkas maadevahetustega tegelema kunagine reformierakondlastest keskkonnaminister Heiki Kranich. Tema sõnul kasutati maadevahetusprotsessi üksnes Rahvaliidu, mitte aga teiste poliitiliste jõudude vastu.

Sirendi küsis: miks oli tarvis astuda maarahva huve esindava Rahvaliidu vastu?

Esimese põhjusena tõi ta välja, et Rahvaliit oli vastu elektri- jaamaade mahaparseldamisele. Lisaks seisid Rahvaliit ja Keskerakond vastu Läänest tulnud Toomas Hendrik Ilvese valimisele presidendiks.

Sirendi sõnul on Eesti häda selles, et ühed on teistest võrdsemad. „Ka president Ilves seletas oma kõnes vabariigi aastapäeval, kuidas korruptsioon on lubamatu, aga oli selge, et tema oma käitumise puhul jäid üles tõsised küsimused, nii et kõne koostajad lisasid sinna teise poole – et mis on Jupiterile lubatud, pole lubatud härjale,“ märkis Sirendi.

Kaitsepolitsei tegevusest tõi ekspoliitik välja rea puudujääke. „Kapo on ainuke asutus, kellel on õigus inimesi pealt kuulata, unenägusid pealt vaadata ja lindistada. Aga ma pole kunagi öelnud, et neil oleks õigus seda tõlgendada, sinna infot lisada ja teha sellest midagi uut,“ ütles Sirendi.

Sirendi usub, et kuigi Tuiksoo ja teised jäid esimeses kohtuastmes puhtaks, tehakse kõrgemal tasandil peagi vajalikud



Fotod Indrek Veiserik

AEG AVALIKUSTADA: Maadevahetusteemalise ürituse sisse juhatanud Tallinna Ülikooli poliitikateooria professori Rein Ruutsoo sõnul on viimane aeg katsuda läbi murda sellest blokaadist, kus keevitatakse kokku erinevad võimud, mis peaksid demokraatias olema üksteisest lahutatud. Loodetavasti aitab sellele kaasa MTÜ Ausad Valimised korraldatav kuueosaline loengusari.



Sirendi



Tuiksoo



Ernits

vangerdused. „Praegu on niisugune vahepealne periood, kus tõde võiks teistmoodi valgustada või teistest vaatevinklist teha. Ma usun, et ringkonnakohtus teab oma kohtunikke, ja

küllap see asi nii ka ära sätitakse,“ ütles Sirendi. Üritusel kõneles ka Ester Tuiksoo kaitsja, advokaadibüroo Laus ja Partnerid vandeadvokaat Viktor Särğava.

MTU Vabad Valimised kuueosaline ürituste sari jätkub 4. oktoobril teemaga „Parteide rahastamine: õige ja vale raha Eesti poliitikas“.

Kuidas statistiliselt saada äkilist heaolutõusu



ANDRES ELLAMAA
MD PhD
neurokirurg

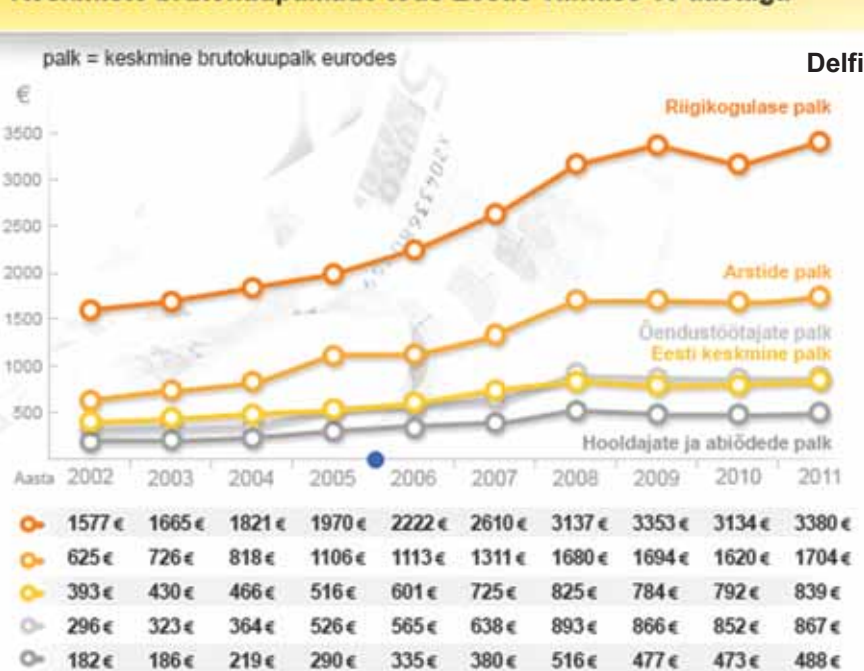
Saadaks pilti, mida tasuks võrrelda. Üks on 20. septembri Delfi, teine 21. septembri Postimehest. Mõlemas graafikus on meedikute töötasu toodud koos kõigi lisadega (valved, kohakaaslus, öötöö jne), mis tähendab, et normaalkoormusega oleks palk 1,43 korda väiksem. Riigikogulasel aga ei arvestata kättesaadava raha hulka 30% tema reaalsest sissetulekust, ehk teisisõnu, Delfi tabelis olev näitaja tuleks korrutada 1,3-ga.

Kuna Meie Armas Peaminister armastab statistikat, siis lisaks veel märkus, et keskmise palga arvestamisel üldse lähtutakse oktoobrikuu töötundidest (164). Meedikute palgakeskmete esitamisel võetakse aluseks aga märtsikuu, kus töötunde 182.

Mis juhtuks, kui üleriigilise keskmise arvutamisel võetaks indikaatoriks kõigi töötajate kuukoormus 182 tundi? Statistiline heaolutõus oleks kogu Euroopa mastaapides kindlasti märgatav.

Usun, et lugupeetud lugeja väärriks ka taloise analüüsi tutvumist. Pisikeste korrutamise- ja jagamistehetega saab hoopis selgema pildi sellest, mis arstidel-õdedel-hooldajatel harja punaseks on ajanud.

Keskmete brutokuupalkade tõus Eestis viimase 10 aastaga



Arstide, õdede ja hooldajate palgamuutus viimastel aastatel



Gruusia valikud ja valimised

Gruusiat ning kogu maailma on enne 1. oktoobri parlamendivalimisi rabanud šokilaadsed uudised ja öövastavad videomaterjalid Tbilisis vanglas toimunud metsikustest vangide kallal.

ENN EESMAA

Riigikogu väliskomisjoni aseesimees

Gruusia opositsiooni väiteil olevat vange piinatud koguni Gruusia siseministeriumi käsul. Vaatamata kahe ministri tagasiastumisele pole skandaal kaugeltki veel vaibunud ning suudab kindlasti mõjutada valimistulemusi. Oletatavasti president Mihheil Saakašvili (*pildil*) võimuparteile ebameeldivald. Meile on oluline Eesti positsioon. Mäletatavasti rõhutas president Saakašvili ametisse vannutamise pidustustel Eesti riigipea Toomas Hendrik Ilves, et tahame olla Gruusia tugev, kuid nõudlik toetaja. Teame, et president Saakašvili nõuandjate hulka on kuulunud Mart Laar, kes pidevalt on kiitnud Gruusia arenguis



olulisi edasiminekuid – muu hulgas õigusriigi rajamisel, mis sillutab teed demokraatia, kodanikuühiskonna ja turumajanduse suunas. 18. septembril avalikustatud videomaterjalid andsid paljude lootustele tagasilöögi, mis tuletas meelde, et Gruusia opositsioon on aastaid oma riigi valitsejaid karmilt kritiseerinud. Pahatihti pole nende arvamusi kuigi teraselt kuulda võetud. Gruusia siseriikliku vägivalda puhul on ennekõike kannatajaks Gruusia riik ja selle inimesed. Loodetavasti annavad Tbilisis sündmustele adekvaatse hinnangu ka riigid, kes on aastaid Gruusiat toetanud. Ennekõike annab valimistel hinnangu aga Gruusia rahvas ise.

Tipp-reformierakondlane Andres Jaadla süüdi tahtlikus kuriteos

Osaliselt jõustunud kohtuotsusega tahtlikus kuriteos süüdi mõistetud reformierakondlane Andres Jaadla proovis Rakvere linnapea kohalt taanduda linnavolikokku, kuid Vabariigi Valimiskomisjon tühistas seadusele tuginedes tema volitused ennetähtaegselt.



VIRGO KRUBE

Viru Maakohus mõistis Andres Jaadla 16. veebruaril kriminaalasjas nr 1-11-3040 süüdi. Tartu Ringkonnakohus on 14. mai kohtumäärusega osaliselt tühistanud Viru Maakohtu otsuse ja saatnud selle maa-kohtule tagasi uue kohtuotsuse tegemiseks samas koosseisus.

Jaadla tunnistati süüdi tahtlikus kuriteos

Augusti algul ei võtnud Riigikohus asja menetluse ja Jaadla teatas oma otsusest lahkuda linnapeametist. Ajaleht „Virumaa Teataja“ avaldas 7. augustil artikli pealkirjaga „Andres Jaadla sattus kurjategija staatusesse“. Rakvere linna valimiskomisjoni esimees Riina Männiste pöördus seepeale Viru Maakohtu poole teabenõudega: kas kohus on teinud Andres Jaadla suhtes otsuse, millega ta on süüdi mõistetud tahtliku kuriteo eest, ja kas see otsus on jõustunud?

Viru Maakohus vastas 17. augustil, et Andres Jaadla on osaliselt jõustunud kohtuotsusega süüdi tunnistatud tahtlikus kuriteos, kuid ta ei ole kohtulikult karistatud isik. Talle mõistetud rahaline karistus ei ole jõustunud.

Jaadla tahtis tagasi volikogusse

23. augustil esitas Andres Jaadla avalduse Rakvere linna valimiskomisjonile, et alates 29. augustist taastada oma volitused Rakvere linnavolikogu saadikuna. See oleks olnud talle pehme maandumine poliitikas jätkamiseks. Enda õiguslikku olukorda kirjeldab ta järgnevalt: „Riigikohus oma määrusega ei võtnud 2.08.2012. a minu määruskaebust ringkonnakohtu otsuse peale menetluse. Seega on tegemist olukorraga, kus õigusvaidlused kohus jätkuvad ning ei ole tervikuna jõustunud kohtuotsust minu süüdimõistmises. /.../ Mind on teavitatud kohtuprotsessi jätkumisest maakohtus. Ehk seega saab võimalikust jõustunud süüdimõistvast kohtuotsusest rääkida alles pärast Viru Maakohtu uuesti arutusele tuleva kohtuotsuse jõustumist.“

29. augustil toimus Rakvere linna valimiskomisjoni koosolek Jaadla volituste taastamise küsimuses. Komisjoni esimees Männiste tutvustas avalduse asjaolusid ja kuulati ära ka Jaadla, kes tutvustas oma seisukohti.

Eriarvamuste tõttu koosolek katkestati, et jätkata järgmisel päeval. Uuel koosolekul toimus kaks hääletust, millega nelja poolt- ja ühe vastuhäälega ehk häälteenamusega taastati Jaadla volitused volikogu saadikuna.

Otsus edastati Vabariigi Valimiskomisjonile järelevalve teostamiseks. Sellele oli lisatud

ka ainsana vastu hääletanud Männiste eriarvamus, kes kirjutas: „„Riigi Teataja“ veebilehel avaldatud andmete kohaselt on antud kriminaalasjas jõustunud Tartu Ringkonnakohtu määrus 1.08.2012 ning Viru Maakohtu otsus nr 1-11-3040 on osaliselt tühistatud seisuga 1.08.2012 a. Seega on Andres Jaadla suhtes olemas osaliselt jõustunud Viru Maakohtu otsus, millega ta on süüdi tunnistatud tahtlikus kuri-

teos. /.../ Seaduses sätestatud juhtudel võib kohus süüdimõistetud isikule karistust ka mitte määrata või vabastada karistuse kandmisest. Seega ei ole süüdimõistmise puhul oluline karistamine, vaid süü tuvastamine ja süüdi mõistmine. Ehk kohtuotsus on süüdimõistev ka juhul, kui karistust ei ole määratud.“

Rakvere valimiskomisjon toetas Jaadlat, Vabariigi Valimiskomisjon mitte

Valimiskomisjoni liikmed Õie Sella, Inge Peebu, Katrin Kask ja Mirjam Lukme-Suomalainen olid Jaadla volituste taastamist toetates nõustunud tema selgitustega, et kohus on alles pooleli – jõustunud otsust ei ole. Järelevalvet teostanud Vabariigi Valimiskomisjon samamoodi ei arvanud ja toetas Männiste seisukohta. 12. septembri otsusega kinnitati Andres Jaadla suhtes jõustunud kohtuotsus tahtlikus kuriteos, mis seaduse kohaselt toob kaasa volikoguliikme volituste ennetähtaegse lõppemise.



Jaadla

Vabariigi Valimiskomisjoni otsust on Jaadlal võimalik vaidlustada Riigikohtus. Tulu sellest oleks talle imeväike, võrreldes Viru Maakohtu süüdimõistva otsuse järel veebruarist kuni augustini linnapeana töötamise eest saadud tasudega.

Sellega on Andres Jaadlast saanud tõenäoliselt ainus omavalit-

susjuht ja linnapea Eestis, kes on kaotanud nii linnapea ametikoha kui ka volikogusaadiku koha tahtlikus kuriteos süüdi mõistmise tõttu. Uueks linnapeaks saanud Toomas Varekil tuleb selle mainepileki pärast kõvasti tööd teha, et Rakvere ei jääks reformierakondliku korrupsiooni pealinnaks Eestis.

Vabariigi Valimiskomisjoni otsust on Jaadlal võimalik vaidlustada Riigikohtus. Tulu sellest oleks talle imeväike, võrreldes Viru Maakohtu süüdimõistva otsuse järel veebruarist kuni augustini linnapeana töötamise eest saadud tasudega.

Eesti meedia

Esinesin 8. septembril Londonis Euroopa Noorte Liberaalide (LYMEC) juhtide kohtumisel paneeldiskussioonis. Kohal oli ka Briti Liberaal-Demokraatliku Erakonna aseesimees Simon Hughes. Arutlusteemaks oli meediavabadus. Esitasin ülevaate Eesti meediast, keskendudes meie eripäradele.

JAANUS RIIBE
Keskerakonna noortekogu esimees

Kõik see tekitab tiheda mõttevahetuse terveks tunniks. Nii mõnigi küsimus avarus või sellest tõmmati paralleele Euroopa Liidu teiste riikidega. Esitasin oma nägemuse, mida jagan siinkohal Kesknädala lugejatega.

Kohaliku meedia vabadusest

Eesti püsib meedia- ja poliitikavabaduse tabelites kõrgel kohal – ka tänavu andis meile kõrge hinnangu organisatsioon *Freedom House*. Seda toetab meie tugev ja hea rahvusvaheline maine.

Paraku vahel tundub, et 1,3 miljoni elanikuga riigis areneb ühiskond kiiremini kui selles valitsemisvõim suudab lahendus pakkuda. Näiteks on Eestis palgatase üpris madal, samal ajal, kui meie inimesi kimbutab üks Euroopa Liidu kiiremaid hinnatõuse.

Oluline on ka see, kuidas hoida Eesti kohalikke probleeme fookuses, et peavoolumeedia, mis enamjaolt tegutseb väliskapitali toel, ei kajastaks meie endi küsimusi teisejärgulisena. Levinud võte on ka ühtede skandaalide summutamine teiste skandaalidega.

Veerand rahvastikust on venelased

Eesti rahvastikust moodustab 25% venekeelsed inimesed, keda peamiselt mõjutab Vene meedia. Eesti meedia probleem seisnebki selles, et nii väikese rahva puhul on ressursid ja turg piiratud. Kohalikel meediakanalitel lihtsalt ei ole raha, et pakkuda kvaliteetset venekeelset programmi ja konkureerida Venemaa suurte meediaettevõtetega. Usun, et valitsus aeg-ajalt küll püstitab küsimuse, kuidas jõuda Eestis vene inimeseni, kuid häid lahendusi ei ole leitud. Pärast äpardumisi ses valdkonnas on taas keskendutud Tallinna linna ja opositsiooni mater-

damisele eestikeelses meedias.

Keskerakond vaid negatiivses kontekstis

2010. aasta novembris avaldati Meedius Eesti OÜ poolt läbi viidud meediamonitooring, mis käsitles Tallinna, Keskerakonna ja Edgar Savisaare kajastamist Eesti meedias. Käsitleti põhilisi ajalehti, telekanaleid, *online*-portaale ja Rahvusringhäälingut (ei käsitletud linnameediat, et pilti mitte segasemaks ajada).

Tulemused rääkisid iseenda eest: **Keskerakonna pihta ilmub iga positiivse sõnumi kohta neli negatiivset; Tallinna linnavalitsust koos Keskerakonnaga mainiti põhiliselt negatiivses kontekstis, aga Tartu linnavalitsust ei mainitud erakondlikus kontekstis kordagi; iga positiivse sõnumi kohta Edgar Savisaarest tuli 10 negatiivset sõnumit jne.**

Kui pisut ajalukku tagasi vaadata, võib täheldada, et alates uue aastatuhande algusest on hakanud sagenema juhtumid, kus Keskerakonna liikmetest autoreid ei avaldata väljaannetes ühel või teisel põhjusel. Paneb mõtlema, miks opositsioon ei saa oma sõnumit välja öelda.

Toobal esitas kuriteoakae

Riigikogu liige ja KE peasekretär Priit Toobal esitas 20.09 Põhja Ringkonnaprokuratuurile kuriteoakae-buse kriminaalmenetluse alustamiseks Isamaa ja Res Publica Liidu suhtes mõjuvõimuga kauplemise paragrahvi tunnustel.

Toobal väidab kaebuses, et talle on teatavaks saanud asjaolud ja andmed, mis viitavad karistusseadustiku [edaspidi KarS] §-s 298¹ kirjeldatud süüteo toimepanemise tunnustele. Sel põhjusel esitab ta kuriteoakae-buse kriminaalmenetluse alustamiseks IRL-i suhtes KarS § 298¹ tunnustel. Toobal põhjendab seda alljärgnevalt.

Faktilised asjaolud

Aastatel 2010–2012 on mitu kohalike omavalitsuste juhti vahetanud oma erakondlikku kuuluvust ning astunud IRL-i liikmeks. Detailne informatsioon nende juhtude kohta nähtub avalikust erakonda kuuluvuse registrist.

Toobal nimetab kuriteoakae-buses näiteks järgmisi IRL-i liikmeks astunud isikuid:

*Alajõe vallavolikogu esimees **Sergei Asmus**, astunud Eesti Konservatiivsest Rahvaerakonnast (edaspidi Rahvaerakond) välja 11.04.2012 ja liitunud samal päeval, s.o 11.04.2012, IRL-iga;
*Kasepää vallavanem **Jüri Vooder**, astunud Rahvaerakonnast välja 29.01.2011 ja liitunud samal päeval, s.o 29.01.2011, IRL-iga;

*Paistu vallavanem **Ene Saar**, astunud Rahvaerakonnast välja 02.07.2010 ja liitunud 16.11.2011 IRL-iga;

*Alatskivi vallavanem **Andu Tõrva**, astunud Rahvaerakonnast välja 11.04.2012 ja liitunud samal päeval, s.o 11.04.2012, IRL-iga;

*Nõo vallavanem **Rain Sangernebo**, astunud Rahvaerakonnast välja 27.12.2010 ja liitunud 29.01.2011 IRL-iga;

*Tartu vallavanem **Aivar Soop**, astunud Rahvaerakonnast välja 16.01.2012 ja liitunud samal päeval, s.o 16.01.2012, IRL-iga;

*Tähtvere vallavanem **Rein Kokk**, astunud Rahvaerakonnast välja 24.11.2011 ja liitunud samal päeval, s.o 24.11.2011, IRL-iga;

*Vara vallavanem **Väino Kivirüüt**, astunud Rahvaerakonnast välja 10.04.2011 ja liitunud 23.05.2011 IRL-iga;

*Veriora vallavanem **Enel Liin**, astunud Rahvaerakonnast välja 29.01.2011 ja liitunud 09.01.2012 IRL-iga;

*Sauga volikogu esimees **Vello Tiidermann**, astunud Rahvaerakonnast välja 18.08.2009 ja liitunud 23.04.2012 IRL-iga;
*Vihula vallavalitsuse liige **Aarne Vaik**, astunud Rahvaerakonnast välja 01.01.2010 ja liitunud 25.10.2009 IRL-iga;

*Kallaste linnapea **Viktor Nukka**, astunud Keskerakonnast välja 17.08.2011 ja liitunud 24.11.2011 IRL-iga;

Seoses IRL-i liikmeks astumisega on mitmele loetletud vallavalitsuste haldusalas tegutsevale asutusele eraldatud erinevaid toetusi, sh Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) toetusi ning ka valitsuse poolt kinnitatavaid valitsusasutustele ja valitsusasutuste hallatavatele riigiasutustele 2012. aastaks määratud sihtotstarbelisi eraldisi. Toetuste ja eraldiste määramise juures on oluline, et enamik neist on vastava omavalitsusüksuse haldusalas asuvatele asutustele ja/või vallale endale määratud vahetult enne või pärast vastava omavalitsuse juhi liitumist IRL-iga.

Näiteks Alatskivi vallale on määratud 10. mail 2012 valitsuse poolt kinnitatud ja jõustunud korraldusega Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas sihtotstarbelisi eraldisi kogusummas 19000 eurot, sh 5000 eurot Alatskivi Kunstide Kooli lae soojustamiseks, 4000 eurot Alatskivi Keskkooli rietusruumide renoveerimiseks ja 10000 eurot Alatskivi Keskkooli garde-roobide renoveerimiseks.

Lisaks on 1. septembril 2011 Alatskivi vallavalitsusele määratud EAS-i poolt Peipsiveere programmi raames toetusi 32000 eurot ja 9. detsembril

kõigub ühest äärmusest teise



Ülal: Noored liberaalid arutlevad Londonis Euroopa meedia üle. Kõrval: Jaanus Riibe selgitab Eesti meedia olemust.



Võim kindlustab ennast meedia kaudu

Eestil on olnud sama peaminister 2005. aastast. On ilmne, et peaminister ja tema erakond teevad kõik püsivaks võimul ja kindlustamaks oma positsiooni – ja meedia mõju inimestele on siinkohal raske ülehinnata. Kogu kujunenud olukord ongi tekitanud vajaduse alternatiivse meedia järele, mis näitaks neid koha-

liku elu sündmusi, mis muidu suurde meediasse ei jõua, samuti kajastaks tasakaalustatult ka opositsiooniliste erakondade seisukohti.

Kokkuvõttes – kujunenud on sundolukord, samal ajal ka vajadus niisugusest situatsioonist välja murda. Minu hinnangul veavad alternatiivset meediat hetkel peamiselt ajalehed Kesknädal ja Pealinn ning Tallinna Televisioon, kuid

leidub ka teisi meediakanaleid.

Valitsusmeedia ei sobi 40 protsendile elanikkonnast

Erinevate arvamusküsitluste tulemusena võib öelda, et opositsioonierakondade seljaga on viimasel ajal olnud stabiilselt vähemalt 40% inimestest. See tähendab ühtlasi, et need inimesed soovivad tasakaalustatumat sõnumit;

neile ei sobi valitsusmeedia pakutav.

Kesknädal on tegelikult pinnuks silmas paljudele poliitilistele konkurentidele.

Mulle meenus, kuidas 2000. aasta 7. veebruaril avaldas see ajaleht esiküljeloo sellest, kuidas peaminister Mart Laar lasi Võrumaal Meegomäe lahingukoolis Keskerakonna juhi pildi pihta märki. See põhjustas valitsusjuhi tagasi-

astumise. Hiljem on järgnenud mitmeid rünnakuid opositsioonilise ajalehe vastu. Neist viimane on Lauri Laasi juhtum.

Kuidas tagada meedias tasakaalu?

Näib, et tasakaalust on Eesti meedias puudu, sest kohatine mittemainimine ja oluliste ühiskondlike küsimuste mahavaikimine asendub hetk hiljem järsult põhjendamatu, lausa maniakaalse „tähelepanuga“ opositsiooni suhtes. Mõned nendivad, et tehakse täpselt nii nagu valitsuserakondadele tarvis.

Seega – Eesti meedia kõigub ühest äärmusest

teise. Parem oleks, kui väljaandend hakkaksid järgima põhimõtet, et kui toimetuse on veendunud maailmavaatega, siis öeldakse see ka avalikult välja (pannakse kirja ajalehe esiküljele või artikli autori nime alla), et ükski lugeja ei saaks petetud.

Oleks vaja opositsiooni kommentaare

Arutlegem edasi – miks ei võiks näiteks Rahvusring-

häälingu uudistes olla võimuparteide iga avalduse või „lindilõikamise“-uudise järel opositsiooni lühikommentaar selle kohta, kui oluline see või teine objekt Eesti jaoks tegelikult on; missugused on ta mõjud ja millised oleksid olnud muud valikud. Osa kanaleid on läinud ka seda teed, et uudise määratlus ei võrdu kaugeltki enam faktidega, vaid meelelahutuse ja „klikkidejahiga“.

Debatt andis kinnituse, et lõpuni objektiivset meediat polegi olemas. Oluline on just see, et Tallinna Televisiooniga on loodud alternatiivne tee oma sõnumi väljaitlemiseks. Kuid pidagem mees, et veel paar aastat tagasi sellist võimalust ei olnud!

Lõpetuseks – ühte asja ei suutnud ma Londoni paneeldiskussioonis selgeks teha: miks Reformierakond laimab Tallinna Televisiooni ja lubab selle kinni panna?

Liberaalid, kelle veendunud liikmed on ka reformierakondlased, usuvad ju vabasse debatti. Seda mõistetamatum oli Euroopa noorte liberaalide jaoks Eesti Reformierakonna kriitika alternatiivse meediakanali suhtes.

buse IRL-i suhtes kriminaalmenetluse alustamiseks

2011 Alatskivi Noortekeskusele regionaalsete investeeringute andmise programmi raames 30498 eurot. Seda kõike samal perioodil, kui Alatskivi vallavanem **Andu Tõrva** pidas läbirääkimisi astumaks IRL-i liikmeks (11.04.2012).

Nõo vallavalitsusele on 2011. aastal EAS-i poolt peale vallavanem **Rain Sangernebo** astumist IRL-i liikmeks (29.01.2011) eraldatud erinevate projektide raames (perearstikeskuse ruumide remont Nõo vallamajas, Nõo Põhikooli rekonstrueerimine, Tõravere lasteaia „Tõruke“ põrandate remont) toetusi kogusummas 616887,67 eurot.

Raadi Sihtasutusele on 4. juulil 2012 peale Tartu vallavanema **Aivar Soopi** astumist IRL-i liikmeks (16.01.2012) EAS-i poolt eraldatud Lähte lasteaia ümberehituseks toetusi kogusummas 1012488 eurot. Raadi Sihtasutus ja OÜ Raadi Arendus loodi 2004. aasta suvel Tartu vallavalitsuse initsiatiivil, et arendada Raadi militaarlennuvälja alasad ja viia ellu Tartu vallavalitsuse teisi arendusprojekte.

Vara vallavalitsusele on pärast vallavanem **Väino Kivirüüti** astumist IRL-i (23.05.2011) EAS-eraldanud Vara Põhikooli kogukonnakeskuseks rekonstrueerimiseks ja kujundamiseks toetusi 1076143,17 eurot. Li-

saks on Vara vallavalitsusele määratud 10. mail 2012 valitsuse poolt kinnitatud ja jõustunud korraldusega Haridus- ja Teadus-ministeeriumi valitsemisalas sihtotstarbelisi eraldisi 21000 eurot Vara Põhikooli välis-piirete jaoks.

MTÜ-le Tegus Veriora on 10. mail 2012 peale Veriora vallavanema **Enel Liini** liitumist IRL-iga (09.01.2012) määrat-

IRL on mõjutanud kohalikes omavalitsustes võimu teostavaid isikuid vahetama oma erakondlikku kuuluvust vastutasuks selle eest, et sellele omavalitsusele võimaldatakse toetusi kohaliku elukeskkonna parendamiseks.

tud valitsuse poolt kinnitatud ja jõustunud määrusega Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas sihtotstarbelisi eraldisi summas 6300 eurot tegevustoetuseks.

Kallaste linnavalitsusele on 26. juulil 2011 eraldatud EAS-i poolt Kallaste tööstusparagi väljarendamiseks toetusi summas 25121,79 eurot. Lisaks on ka Kallaste Vanausuliste

Kogudus MTÜ saanud nii 2011. kui ka 2012. aastal EAS-ilt toetusi Kallaste kiriku remondiks ja renoveerimiseks. Samuti on sihtasutuse Keskonnainvesteeringute Keskus nõukogu otsustanud 28. juunil 2011 toetada Kallaste linnavalitsuse taotlust „Kallaste linna vabaajakeskuse soojavarustuse tagamiseks biokütusel katlamaja rajamine“ 272160 euroga. Täiendavalt on MTÜ-le Kallaste Rahvakultuuri Selts 10. mail 2012 määratud Kultuuriministeeriumi valitsemisalas sihtotstarbelisi eraldisi summas 10000 eurot. Seda kõike samal perioodil kui Kallaste linnapea **Viktor Nukka** pidas läbirääkimisi astumaks IRL-i liikmeks (24.11.2011).

Toobal rõhutab kaebuses, et lisaks neile näidetele on rohkem kui tõenäoline, et kontrolli teostamisel võib selliseid erinevate sihtotstarbeliste toetuste ja eraldiste liikumisi vastavatesse piirkondadesse tuustada veelgi.

Toobal märgib, et kõikidele eelnimetatud kohalikele omavalitsustele või kohalikele omavalitsustega seotud asutustele määratud toetused ja eraldised on otseselt või kaudselt seotud IRL-iga ja selle erakonna mõjukate juhtpoliitikutega – IRL eestseisuse liikmetega. EAS-i suhtes teostab asutajaõigusi Majandus- ja Kommunikatsiooniministee-

rium, mis IRL-i valitsusalas. Valitsuse poolt 10. mail 2012 kinnitatud ja jõustunud sihtotstarbeliste eraldiste jaotamine on samuti valdavalt toimunud läbi nende ministeeriumide (Haridus- ja Teadusministeerium, Põllumajandusministeerium), mis kuuluvad IRL-i valitsusalasse. „Seda enam, et majandus- ja kommunikatsiooniminister **Juhan Partsi** ja põllumajandusminister **Helir-Valdor Seederi** näol on tegemist IRL-i juhatusse kuuluvate isikutega, kes juhtivtöötajateks on pädevad tegutsema IRL-i kui erakonna nimel,“ kirjutab Toobal.

Kaebusest on lugeda, et kohaliku omavalitsuse arendamise, regionaalhalduse ning regionaalarengu kavandamise ja koordineerimisega tegeleb Siseministeeriumi struktuuriüksus, mida omakorda juhib regionaalminister. Lisaks on regionaalministri vastutusalas ka omavalitsustele toetuste andmise koordineerimine ja jaotamine. Nii praegune sise- ja kommunikatsiooniminister **Ken-Marti Vaher** kui ka regionaalminister **Siim-Valmar Kiisler** on IRL-i eestseisuse liikmed, kes on pädevad tegutsema IRL-i kui erakonna nimel, sh täitma erakonna suurkogu ja volikogu otsuseid ning võtma erakonna nimel vastu poliitilisi otsuseid ja avaldusi.

Ken-Marti Vaher tegutses 30. märtsist 2010 kuni 12. juunini 2011 IRL-i peasekretärina, kelle pädevuses oli juhtida

erakonna korralduslikku tegevuskava ja eestseisuse otsuste täitmist, samuti koordineerida erakonna regionaalsete struktuuriüksuste tegevust jms. Toobalile on teada, et mitme sellise omavalitsusjuhi, kelle juhitavad omavalitsused on vahetult enne või pärast liitumist saanud erinevaid toetusi või eraldisi, värbamisega IRL-i liikmeks on tegelnud ka IRL-i eestseisuse liige **Aivar Kokk**.

Kuna kõikide eelnimetatud isikute puhul on tegemist IRL-i juhtivtöötajatega, kes on tegutsenud eelkõige IRL-i nimel ja huvides, tuleb antud juhul nende tegevust käsitleda IRL-i kui juriidilise isiku tegevusena. Seega on IRL vastutav oma juhtivtöötajate poolt toime pandud eelkirjeldatud tegude eest KarS § 14 lg 1 alusel.

IRL on pannud toime KarS §-s 298¹ sätestatud kuriteo

KarS § 298¹ sätestab kuriteona mõjuvõimuga kauplemise. Nimetatud paragrahvi kohaselt hõlmab mõjuvõimuga kauplemine vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et isik kasutab ebaseaduslikult oma tegelikku või eeldatavat mõju eesmärgiga saavutada avaliku halduse ülesandeid täitvalt ametiisikult tema ametiseisundit kasutades teo toimepanek või toime panemata jätmise vara või muu soodustuse andja või

kolmanda isiku huvides.

Toobal asub seisukohale, et kaebuses kirjeldatud asjaoludega on täidetud KarS §-s 298¹ sätestatud süüteo koosseis, ning ta palub Põhja Ringkonnaprokuratuuril algatada IRL-i vastu kriminaalmenetlust.

IRL on kas otseselt või kaudselt (läbi ministeeriumi või EAS-i vm) mõjutanud vallavanemaid vm kohalikes omavalitsustes võimu teostavaid isikuid vahetama oma erakondlikku kuuluvust vastutasuks selle eest, et vastavale kohalikele omavalitsusele vm asutusele võimaldatakse toetusi kohaliku elukeskkonna parendamiseks. See aga omakorda mõjutab edaspidi otseselt piirkonna valijat tegema kohaliku omavalitsuse valimistel otsust sellesama omavalitsuse juhi kasuks, kelle kaudu on IRL laiendanud oma mõjuvõimu selles kohalikus omavalitsuses.

Olukord, kus üks erakond mõjutab tema liikmeks oleva isiku alluvuses oleva ametiasutuse teise erakonna liikmeks olevat ametnikku vahetama erakonda, lubades valitavale ametnikule vastutasuks tema töö paremaks teostamiseks vahendeid, mida „ebasobiva“ erakonna liikmeks olevatele valitavatele ametnikele ei eraldata, on taunitav ega ole kehtiva õigusega kooskõlas.

Dokumendi refereerinud
Urmi Reinde



Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5

www.kesknadal.ee

Linnakodanik imestab. Ühisveonduse asjus

20. septembril arutas Tallinna volikogu ühistranspordis sõidu eest tasumise korda ja sõidupiletite hindade ehk minu arusaamist mööda – tasuta sõitu ühistranspordis, mis hakkab kehtima järgmisest aastast. Huvipärast trimmisin ennast volikogu koduleheküljele, et vaadata, kes selle eelnõu poolt ja vastu hääletasid. Imestama pani, et kõigi kaheksa sotsiaaldemokraadist saadiku nime taga oli hääletamistulemuste märkes kirjutatud – puudus. Võib-olla tõesti niitis veel algamata gripilaine kõik sotsid korraga maha?

Kahtlustan, et sotsid ei tahtnud eelnõu poolt hääletada ja vastuhääletamine oleks olnud neil suisa piinlik. Miks? Aastaid tagasi kohalikel valimistel kandideerisid Tallinnas Rahvaliidu inimesed sotsiaaldemokraatide nimekirjas, kuna "maakad" olid siis pealinnas veel üsna nõrgal positsioonil ja kahe erakonna nime all ühisnimekirja moodustamist seadus ette ei näinud. Olin siis Rahvaliidu liige ja ka ühiskondlikul ametipostil erakonna Tallinna ühenduse revisjonikomisjoni esimehena. Seetõttu pääsesin ka sotside peakorterisse Ahtri tänavas ühe suure laua taha kahe partei esindajate nõupidamisele, kus arutati valimisteks valmistumist Tallinnas.

Mäletan, et sel arupidamisel tuli tollane sotside Tallinna organisatsiooni juht Jaak Juske entusiastlikult välja ettepanekuga: kuulutame oma üheks põhilubaduseks pealinnas võimu juurde pääsemisel tasuta sõidu ühistranspordis. Tundus, et ka paljud laua ümber istunud sotsid kuulsid seda mõtet esmakordselt, rahvaliitlastest muidugi rääkimata. Olin enne ajakirjanikuks saamist töötanud nooruses mõnda aega ühes ettevõttes ökonomistina ja seetõttu löi minus välja "professionaalne kretinism". Küsisin Juske käest, et kas tal on olemas kasvõi enam-vähem vettpidavad kalkulatsioonid selle variandi puhuks. Tundus, et minu küsimus talle ei meeldinud, ja ta nähvas, et valimisloosungite jaoks pole vaja teha mingeid kalkulatsioone. Juhtisin tema tähelepanu sellele, et tegemist pole mitte valimisloosungiga, vaid valimisloosungiga, mida tuleb ehk juba lähitulevikus täitma hakata. Minu märkus jäeti tähelepanuta.

Nüüd, nähes linnavolikogu hääletamistulemusi Tallinna ühistranspordi küsimuses, panigi mind imestama: kuhu on kadunud sotsiaaldemokraatide saadikurühma ja isiklikult Jaak Juske entusiasm pealinlastele tasuta sõidu võimaldamisel?

Tegelased, kes on Eesti taasiseseisvumise ajal mitmeid kordi erakondi vahetanud, põhjendavad oma tegu(sid) sageli sellega, et inimene kasvab ja areneb ning tema poliitilised vaated võivad muutuda. Need, kel iga valimistsükli järel need vaated kähku muutuvad, ei ärata just erilist usaldust, kuid põhimõtteliselt näiteks korra erakonda vahetades võib olla tõesti tegu ausa sooviga liituda nende vaadete, mis tunduvad inimesele vastuvõetavamad kui senise koduerakonna omad.

Tehnika ja tehnoloogia kiire arengu ning keskkonnanõuete karmistumise ajal võivad muutuda ka vaated näiteks transpordiliikide suhtes. Mida eelistada – kas bussi, trammi, trolli, metrood, rongi, lennukit jne? Kuidas võivad aga mõne aastaga muutuda vaated selle kohta, kas eelistada või mitte tasuta ühistransporti – vaat sellest ei saa ma päris hästi aru...

Toomas Roosileht, Tallinn

Tervist, Kesknädal ja Tallinna TV!

Lugejaile-vaatajaile tuleb selgeks teha, et meie vaesuse peapõhjuseks on Siim Kallase juurutatud neoliberalistlik rahvusreturlik ettevõtete tulumaksupoliitika. Kahjuks sellest pigem vaikitakse...

Eesti on tegelikult kriisis. Ja sügavas kriisis.

1999. a. novembris ettevõtete uut tulumaksuseadust kaitstes lubas Kallas: „Tegemist on tugevate eelduste loomisega kogu ühiskonna heaolu kasvuks, mille viljasid me juba lähitulevikus maista võime.“ LUGEJE SIIM KALLASE LUBADUST VEELKORD! Mäletate, ka NSVL kompartei peasekretär Nikita Hruštšov lubas, et kaasaegne põlvkond saab maits-

ma kommunismi kuldseid vilju...

Ettevõtete tulumaksu kaotamisest on möödunud juba 11 aastat, aga kuhu on jäänud Siim Kallase lubatud kogu ühiskonna heaolu kasv ja selle viljad?!

2011. aastal teenisid ainult üksi välispangad Eesti infrastruktuuri baasil ca 760 miljonit eurot puhas-kasumit, millest Eesti riigi eelarvele ei laekunud sentigi. Endise tulu-maksumäärana (26%) kehtivusel laekunuks Eesti riigi eelarvele täiendavalt ca 197 miljonit eurot. Samal ajal kan-

natavad meil ligi 60 000 last tühja kõhtu, likvideeritakse elutähtsaid riiklikke struktuure, õpetajad ja arstid streigivad jne.

Küsigem: mitu uut töökohta on loonud välispangad? Pangakontoreid ja -automaate on hoopis suletud. Taastagemgi ettevõtete tulumaks endisel kujul kõigepealt pangadusele.

Sotsiaalselt tasakaalustatud riikliku arengu ainuvõimalik tee ongi ettevõtete tulumaksupoliitika muutmise.

Kahjuks ei liiguta meie põhiprobleemide lahendamiseks lillegi president T. H. Ilves, jälgides „mängu“ nagu ilves pöösast... Soovitan nii temal kui ka Teil veelkord läbi lugeda

16. septembril 2006 Eesti Päeva-lehes antud lubadused, alusmõtted, millest Ilves hakkab lähtuma, kui ta valitakse Eesti Vabariigi presidendiks! Sõnad ja teod – nagu öö ja päev! Ka viimasel Riigikogu avastungil president Ilves meie strateegilistest põhiprobleemidest vaikus...

Lugege Google'ist märgusõna Ülo Mäe alt Maalehes avaldatud artiklit "Kuidas kriisist väljuda". Siim Kallase kritiseerimise pärast kõrvaldati see materjal kiiresti Maalehe internetileheküljelt.

Lugupidamisega
Ülo Mäe

Netikommentaatori pöördumine Mart Laari poole

Onnenpeiva 15.09.2012 09:54

Ma loodan ja arvan, et Te aeg-ajalt heidate siin praegu pilgu peale nende kommentaaridele, mis Teie artiklile vastu kirjutatakse, seega pöördun otse Teie poole. Kuna olete Eesti taasiseseisvumisest alates olnud aktiivne ja kõigi poolt aktsepteeritud poliitik, kelle sõna maksab ja maksis, siis vähemalt Teie ei saa õlgu kehitada nagu muud Riigikogu poliitikud küsimuse peale, et kes teist loll, saamatu, passiivne või korruptant on. Kui Te nüüd korra sukelduksite välja oma USA- ja EU-meelsest maailmast ja heidaksite korra kõrvale kõik nende poolt antud aukirjad, medalid ja kõik siidised paid ning vaataksite ka korra tööle näkku, mis siin Eestimaal 20 aastaga tehtud on, siis mina Teie asemel nutaksin krokodillipisaraid. Ärme vaatame meie uut Vabaduse platsi või Vesilennukite angaari vms, vaid heidame pilgu peale kogu Eestile, maale, kus ka raskel nõukogude ajal inimene oskas omadega toime tulla, aga täna põgeneb kui rott hukkuvalt laevalt. Ja see on fakt. Meie pensionärid elavad alla igasugust elatusmiinimumi. Ja see on fakt. Meie noored tuhnivad second-handides, et endale riideid selga saada. Ja see on fakt. Poliitikud kraabivad endale varandusi kokku, tõmbavad riigirahasid omale ja oma tuttavatele. Ja see on fakt. Miks korralik ülikooliprofessor nühib ülikoolis tööd teha ehk 1500 euro eest, kui samas on ta targem kui mingi Taskila või RMK boss või sadama juh[atuse] esimees. Olen kindel, et TTÜ elektrinduse professor teeks odavamalt ära parematöö, kui Sandor Liive. Jäneid näiteid võiks tuua siin õhtuni. Kus on meie piimalehmad, mis varem maaperesid toitsid. Te lubasite, et EU saabudes pole neid enam vaja, et EU toidab meid. Sama juttu rääkisid muideks kommunistid 40-datel, kutsudes rahvast Nõukogudesse. Miks rahvas ei saa valida presidenti, aga presi-

dent käitub nii, nagu rahvas oleks ta valinud:))) Miks president pandi teist korda pukki nagu mingit Tallinna Veevärgi direktorit? Miks president rahva ja riigi rahaga ehitab üles oma teispool Eestit asuva esivanemate talu ja ketra nädalas paar korda kogu saatjaskonnaga selle vahet, kui mitte rohkem, ja seda maksumaksja raha eest, samas kui tudeng peab tühja kõhuga koju hääletama nädala lõpus.

Tead, Mart, neid küsimusi oleks sadu, millest tavaline Eesti inimene aru ei saa, et kui me kerjame oma lastele haiglainstrumente, kuna riigil raha pole, siis see väike rahvas, kes me oleme, peaksime kõik võrdseks ka kokku hoidma ja kokkuhoidlikud olema.

Selle kõige taustal on presidendi ja kaitseministri säutsumine HALENALJAKAS ja haiglane enese eksponeerimine.

Saite aru, hr Mart Laar, milles on point, või ei saanud aru? Seetõttu pole ka enam Teie artiklil ja sõnavõttudel kaalu, sest elu perspektiivis on näidanud, et kõik, mis teete, on rahvale lõpuks kahjulik, kui mitte lausa kuritegelik, aga sellest teie kui poliitik rääkida ei soovi, paremal juhul toote näiteks mingi Aafrika riigi, kus elatakse veel halvemini.

Kogu selle asja nimi on demagoogia. Seega, lõpetuseks tahan Teile öelda, et aeg oleks tagasi tõmbuda kogu meie tänasel poliitilisel ladvikul ja lasta tõelistel Eestimaast hoolivat inimestel esile kerkida, mitte valimiste ajal maha tampida.

Alias Onnenpeiva on oma kommentaari kirjutatud vastuseks Delfi artiklile "Ei maksaks kohe pükse maha võtta", mille autorinimeks Mart Laar

Valetamine poliitiliseks doktriiniks

Feja Rääm 2012-09-12 11:18:31

Valetamine on saanud Eestis poliitiliseks doktriiniks. Näide hiljutisest Ansipi vastusest Heimar Lenki arupärimisele Riigikogus, kus Ansip väitis, et valitus on üle 200 korra küsinud andmeid kompensatsiooni maksimise kohta siin Saksa Usaldusvalitsusele üle antud vara kohta. Üks näide:

Kõigepealt, Ansip ajas segamini vautserid, mis kingiti kõigile Saksamaale jäänud sakslastele 1940. aastate lõpus ja see ei puuduta kinnisvara. Kinnisvara eest maksti kompensatsiooni aga hoopis hiljem, NSVL-Saksa 1951. a lepingute järel, 1956. a paiku ja hiljem, kusjuures võis vaidlustada kompensatsiooni suurust, mida aga paljud ei teinud. Oli vist 1–2 vaidlustamist, mis ka rahuldati. Need andmed kinnisvara kompensatsioonide kohta on mööda Saksa arhiive laiali. Kuid mida küsiti ja kellelt?

Nüüd konkreetselt sellest Eesti riigi poolt esitatud järelepärimisest, konkreetne näide:

M. L. tuntud vandeavokaat, esitas halduskohtus U.P. kaebuses Faehlmanni 41 tagastamise kohta protsessil kohtule kirjaliku palve küsida, kas perekond R. sai Saksamaale ümberasujana kompensatsiooni kinnisvara eest. Kohus pöördus EV Välisministeeriumi poole adekvaatse palvega (tekstid kohtuotomikus) ja sai vastuse hoopis Saksa Punaselt Ristilt, milles teatati, et vastuseks EV Välisministeeriumi päringule Saksa Punasele Ristile, kas pr R. on tulnud Saksamaale Punase Risti kaudu, teatame, et frau R. ei ole tulnud Saksamaale Punase Risti kaudu. Kõik. Niisugused olid ilmselt siis ka teised päringud.

See, et peaminister Riigikogu ees valetab, on vastuvõetamatu.

Kommentaari peaminister A. Ansipi vastuse kohta 10. septembril Riigikogu liikmete H. Lengi ja M. Tuus-Lauli arupärimisele 8. maist – Saksamaale ümberasunute vara tagastamise kohta omandireformi käigus.

Et televaataja teaks Veiko Varesest eemale hoida

Facebook



Üks neist on Veiko Vares – sedakorda tagantpoolt.

Mõned Kesknädala lugejad on pöördunud toimetuse poole palvega veelgi tutvustada televaatajaile noort meest nimega Veiko Vares, kes töötab TV3-s – et teada, millised on sealsed tegijad, sest selline on ka saate tase. „Et siis teaks eemale hoida,“ arvas üks toimetusse helistanu.

12. septembri Kesknädala loos „Inkassovõlglane Veiko Vares laseb Delfi ja TV3 täis“ ilmus pilt, kus TV3 saatesarja „Omakohus“ üks saatejuhte Kirsti Timmer oli koos saatesarja esimeses saates Tallinna linnapead mõnitanud Veiko Varesega. Samuti tsiteerisime selles loos Pärnu maakohu otsust, mis kohustas Veiko Varest tasuma oma üürid, mida ta üürileandjale võlgu jäänud.

Selgus, et Timmer varjas oma suhet Veiko Varesega ega rääkinud midagi sellest, et Vares saadeti spetsiaalselt Savisaart jälitama, selles et leida võimalust skandaaliks, mida tõsta üles uue saate esimesel esitlusel. Kesknädal tegi tööd ja paljastas, et Timmeri ja Varesse vahel on lähedased isiklikud suhted ning tegelikult töötas Vares Timmeri „agendina“.

Kesknädala avastus väärib tähelepanu, sest „Omakohus“ ja Timmer esitasid asja hoopis teisiti: nagu oleks Timmer ja Vares juhuslikult tänaval kokku saanud ja siis rääkis Vares Timmerile oma seiklustest Savisaarega.

Nüüd tuleb välja, et asi oli algusest peale Timmeri poolt lavastatud, ja muud ei midagi.

Kuid kui juba siis juba – Kesknädal kolis veel Veiko Vares Facebooki kontol ringi ja leidis sealt tõesti uhkeid pilte, millest paar tükkki täna siin lugejate palvele vastu tulles (ja ajalooürikute jaoks!) ära trükime. Muide, saatesarja „Omakohus“ vaadatavus on drastiliselt langenud – peale esimese saate, mis müüs jällegi kõigest Savisaare nime, ei ole suudetud vaatajahuvi hoida. **Kn**

Facebook



Üks neist on Veiko Vares – seekord eestpoolt.

Keskkonnaharidus massidesse!

KARINE OGANESJAN
Roheliste Kogu esimees

SVEN PITKVE
Roheliste Kogu juhatuse liige

Tänapäeva Euroopa liigub keskkonnateadlikkuse suurendamise suunas. Arenenud riigid õpetavad oma kodanikele jätkusuutlikku majandamist, et terve elukeskkond säiliks ka tulevastele põlvetele. Toimuvad mitmesugused teavituskampaaniad, tehakse üha rohkem keskkonnanafilmide ja sotsiaalreklaame jpm. Kuid Euroopas propageeritakse keskkonnasõbralikkust ka riiklikul tasandil, mida paraku ei saa öelda Eesti kohta. Skandinaaviamaades on aru saadud sellest, et tagamaks kodanike algatusi, läheb vaja riiklikku abi ja suunamist.

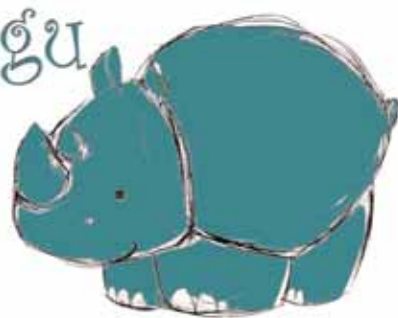
Alustada teavitustööd noorte seas

Eesti proovib samuti liikuda selles suunas. Poliitikud peavad kõnesid, üles pannakse keskkonnateadlikkuse korraldatakse tänavakampaaniad jm. Pidevalt võib näha sotsiaalreklaame, mis kutsuvad hoolitsemata meie maa ja tema looduse eest. Kuid siiski võib veel öelda, et areng on alles lapsekingades ning pigem vaid entusiastide vedada. Jätkusuutliku arengu tagamiseks tuleb kiiremas korras alustada teavitustööd just tänaste noorte seas. Lastele ja noortele on kergem selgitada, miks on vaja prügi sorteerida, miks ei tohi prahti visata tänavale, miks peab energiat kokku hoidma ja kuidas vett säästa. Nendest, kel pole veel kujunenud seisukohti, kuidas elu-

keskkonda täisväärtuslikuna hoida ja jätkusuutlikkust säilitada, tulekski alustada keskkonnateadlikkuse suurendamist. Eestis on viimastel aastatel loodud mitu keskkonnahariduskeskust. Tegutsevad erinevad MTÜ-d – liidud ja ühendused, kes propageerivad keskkonnasõbralikku eluviisi ja korraldavad vastavaid infopäevi. Kuid kogu see tegevus tundub ikkagi kaootiline ning vajaks keskset juhtimist.

Keskerakonna Noortekogu

Inimeste käitumismallid olenevad



Ainult siis saame püüelda muu Euroopaga samale tasele jõudmist.

Keskkonnaharidus peaks olema kohustuslik

Juba lasteaias saaks mänguvormis seletada, miks ei tohi prügi tänavale visata, mis prügi kuhu liiki kuulub ning miks kraan on vaja pärast kasutamist kinni keerata. Selleks et kõigest aru saadaks ja vajalik meelde jääks, oleks tarvis õppusi korraldada igal aastal, kord-korralt üha põhjalikumalt. Õppused peavad sisaldama nii teooriat kui ka praktikat, et noor saaks realselt midagi proovida. Võiks näidata filme, külastada loomaaeda, kus korraldada orienteerumismänge ja viktoriine (sama võib teha ka botaanikaaias). Kehalise kasvatus tunnis saab sügi-

sel/kevadadel korraldada väikseid rattaretki, talvel suusaretki. Praegustes geograafia- ja bioloogiaõpikutes sisalduvad küll keskkonnaõpetuslikud teemad, kuid tihtipeale käsitletakse neid ajanappuse tõttu põgusalt ning tervikpilt jääb arusaamatuks. Tarvis on muudatusi riiklikus haridusprogrammis ning Keskkonnaministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi enamast koostööst.

informeeritusest. Seepärast saab kohustusliku keskkonnaharidusega ära hoida palju arusaamatusi.

Keskkonnateadlikkus jõudku massidesse! Seda peavad valdama kõik noored, olenemata sellest, kuhu edasi õppima minnakse, – juristik, õpetaja, arst, arstiks või ettevõtjaks. Kõik nad vajavad baasteadmisi, et tegutseda loodusega kooskõlas.

Just Haridus- ja Teadusministeerium peab sellele teemale panema suuremat rõhku. Me ei saa endale lubada mahajäämist kogu ülejäänud Euroopast.



TALLINNA TV 1. - 7. oktoober

ESMASPÄEV, 01.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:15 Aleksei Turovski lood, 12
06:45 Põltsamaa lood*
07:15 Euroopa tee 8/13*
07:30 Kultuurimeeter*
08:00 Tallinn liigub*
08:30 Kas tohib?*09:00 Suured helid*
10:00 Suured helid*
10:30 TÄNA. Uudised*
10:45 Aleksei Turovski lood, 12
11:15 Põltsamaa lood*
11:45 Euroopa tee 8/13*
12:00 Kultuurimeeter*
12:30 Tallinn liigub*
13:00 Kas tohib?*13:30 Info TV
15:10 Aleksei Turovski lood, 12
15:40 Põltsamaa lood*
16:10 Euroopa tee 8/13*
16:25 Kultuurimeeter*
16:55 Tallinn liigub*
17:25 Kas tohib?*17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Dokumentaalfilm
18:30 Elu peeglis*
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 TTVs tulekul...
19:30 Pealinnapiit
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter*
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Linnaliiklus*
21:30 Spordisõbrad
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Dokumentaalfilm
23:05 KAVA
23:10 TÄNA. Uudised*
23:40 Elu peeglis*
00:10 TTVs tulekul...*
00:35 Pealinnapiit*
01:05 Spordisõbrad*
01:35 Dokumentaalfilm*
02:35 Info TV

TEISIPÄEV, 02.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Dokumentaalfilm*
06:55 Elu peeglis*
07:25 TTVs tulekul...*
07:50 Pealinnapiit*
08:20 Linnaliiklus*
08:45 Spordisõbrad*
09:15 Dokumentaalfilm*
10:15 TÄNA. Uudised*
10:45 Dokumentaalfilm*
11:10 Elu peeglis*
11:40 TTVs tulekul...*
12:05 Pealinnapiit*
12:35 Linnaliiklus*
13:00 Spordisõbrad*
13:30 Info TV
15:35 Elu peeglis*
16:05 TTVs tulekul...*
16:30 Pealinnapiit*
17:00 Linnaliiklus*
17:25 Spordisõbrad*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Dokumentaalfilm. Park
18:45 Dokumentaalfilm
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Tallinlase tarbeks
19:30 Linnaosa lood
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Ühistegevuse pooltund*
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Helsinki - Tallinn
21:30 Vaba mõtte klubi
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Vaba mõtte klubi jätkub
22:35 KAVA
22:40 TÄNA. Uudised*
23:10 Dokumentaalfilm. Park*
23:50 Ühistegevuse pooltund*
00:20 Tallinlase tarbeks*
00:45 Linnaosa lood*
01:15 Helsinki - Tallinn*
01:40 Vaba mõtte klubi*
02:40 Info TV

KOLMAPÄEV, 03.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Dokumentaalfilm. Park*
07:10 Dokumentaalfilm*
07:25 Ühistegevuse pooltund*
07:55 Tallinlase tarbeks*
08:20 Linnaosa lood*
08:50 Helsinki - Tallinn*
09:15 Vaba mõtte klubi*
10:15 TÄNA. Uudised*
10:45 Dokumentaalfilm*
11:00 Ühistegevuse pooltund*
11:30 Tallinlase tarbeks*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents

12:30 Helsinki - Tallinn*
12:55 Linnaosa lood*
13:25 Info TV
15:35 Ühistegevuse pooltund*
16:05 Tallinlase tarbeks*
16:30 Helsinki - Tallinn*
16:55 LV Pressikonverents*
17:25 Linnaosa lood*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Dokumentaalfilm*
18:30 Keskkonnapäev 10/10*
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Teeme ise
19:30 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 LV Pressikonverents*
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Luubi all*
21:30 Meedia keskpunkt*
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 EMV kümnes tantsus 2012*
23:35 KAVA
23:40 TÄNA. Uudised*
00:10 Teeme ise*
00:35 Meedia keskpunkt*
01:05 LV Pressikonverents*
01:35 EMV kümnes tantsus 2012*
03:05 Info TV

NELJAPÄEV, 04.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Dokumentaalfilm.*
06:55 Keskkonnapäev 10/10*
07:25 Teeme ise*
07:50 Meedia keskpunkt*
08:20 LV Pressikonverents*
08:50 Ajaga sammu*
09:20 EMV kümnes tantsus 2012*
10:50 TÄNA. Uudised*
11:20 Dokumentaalfilm*
11:45 Keskkonnapäev 10/10*
12:15 Teeme ise*
12:40 Meedia keskpunkt*
13:10 LV Pressikonverents*
13:40 Info TV
15:30 Keskkonnapäev 10/10*
16:00 Teeme ise*
16:25 Meedia keskpunkt*
16:55 Ajaga sammu*
17:25 LV Pressikonverents*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Dokumentaalfilm*
18:30 Öigusõu*
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Päevakava
19:30 Hingelt tugevad
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kraami kaamera
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Linnaliiklus
21:30 Elu peeglis*
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Suur Paunvere väljannäitus
22:45 KAVA
22:50 TÄNA. Uudised*
23:20 Päevakava*
23:45 Hingelt tugevad*
00:15 Kraami kaamera*
00:45 Linnaliiklus*
01:10 Elu peeglis*
01:40 Suur Paunvere väljannäitus*
02:20 Info TV

REEDE, 05.10

05:55 KAVA
06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Dokumentaalfilm*
06:55 Öigusõu*
07:25 Päevakava*
07:50 Hingelt tugevad*
08:20 Kraami kaamera*
08:50 Linnaliiklus*
09:15 Elu peeglis*
09:45 Terve tervis*
10:15 Suur Paunvere väljannäitus*
10:55 TÄNA. Uudised*
11:25 Dokumentaalfilm*
11:50 Öigusõu*
12:20 Päevakava*
12:45 Hingelt tugevad*
13:15 Kraami kaamera*
13:45 Info TV
14:05 Päevakava*
15:05 Linnaliiklus*
16:15 Elu peeglis*
16:45 Terve tervis*
17:15 Suur Paunvere väljannäitus*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Dokumentaalfilm. Koostöö*

18:30 Meistrite linn 14/14*
19:00 TÄNA. Lühiauudised
19:05 Tartu uudised
19:30 Oma Valitsus
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter
21:00 TÄNA. Lühiauudised
21:05 Teeme ise*
21:30 Estica. Hobuveski*
22:00 TÄNA. Lühiauudised
22:05 Siuru tormid ja tungid
22:45 KAVA
22:50 TÄNA. Uudised*
23:20 Teeme ise*
23:45 Oma Valitsus*
00:15 Kultuurimeeter*
00:45 Estica. Hobuveski*
01:15 Siuru tormid ja tungid*
01:55 Info TV

LAUPÄEV, 06.10

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke. Multifilmid
08:40 Päevakava*
09:05 Tartu uudised*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Kas tohib?*11:30 Pillimeeste klubi*
12:30 TÄNA. Uudised*
13:00 TeTeVeke. Multifilmid
13:10 Päevakava*
13:35 Tartu uudised*
14:00 Info TV
15:55 Kultuurimeeter*
16:25 Kas tohib?*16:55 Pillimeeste klubi*
17:55 KAVA
18:00 TÄNA. Lühiauudised
18:05 Tallinlase tarbeks*
18:30 Elu peeglis*
19:00 Linnaosa lood*
19:30 Keskkonnapäev 10/10*
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Jäljed 4/5*
20:45 Helsinki - Tallinn*
21:10 Siuru tormid ja tungid*
21:50 Põlva päevad 2012
22:15 Põlva päevad 2012. Zetod
23:05 KAVA
23:10 TÄNA. Uudised*
23:25 Jäljed 4/5*
23:55 Keskkonnapäev 10/10*
00:25 Siuru tormid ja tungid*
01:05 Põlva päevad 2012*
01:30 Põlva päevad 2012. Zetod*
02:20 Info TV

PÜHAPÄEV, 07.10

07:55 KAVA
08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Multifilmid
08:25 Elu peeglis*
08:55 Tallinlase tarbeks*
09:20 Keskkonnapäev 10/10*
09:50 Aleksei Turovski lood, 33
10:20 Linnaliiklus*
10:45 Terve tervis
11:15 Suur Paunvere väljannäitus*
11:55 Põlva päevad 2012*
12:20 Põlva päevad 2012. Zetod*
13:10 TÄNA. Uudised*
13:25 TeTeVeke. Multifilmid
13:35 Elu peeglis*
14:05 Info TV
15:45 Keskkonnapäev 10/10*
16:15 Aleksei Turovski lood, 33
16:45 Terve tervis*
17:15 Suur Paunvere väljannäitus*
17:55 KAVA
18:00 Tartu uudised*
18:30 Kraami kaamera*
19:00 Kas tohib?*19:30 Terve tervis*
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Estica. Hobuveski*
20:45 Hingelt tugevad*
21:15 Euroopa tee 8/13*
21:30 Suured helid*
22:30 KAVA
22:35 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
22:50 Aleksei Turovski lood, 33
23:20 Terve tervis*
23:50 Estica. Hobuveski*
00:20 Hingelt tugevad*
00:50 Suured helid*
01:50 Info TV

Terane mõte



„Tunne oli nagu oleksin sattunud valitsusliik-

mete ja kantslerite töökoosolekule. Päril ettevõtjaid oli kohal hästi vähe. Parim nali oli Riigi Kinnisvara valimine aasta kinnisvaraarendajaks.“

Tallinna Ülikooli avaliku poliitika lektor ja ettevõtja, endine poliitik Ott Lumi avaldas oma Facebooki kontol hämmingut, et ettevõtluahindade jagamisel Estonia kontserdisaalis pärjati karjääribürookraate.

Täna 25 aastat tagasi

Ettepanek: kogu Eesti NSV täielikule isemajandamisele!

Isemajandava Eesti ehk IME idee pakkusid 26. septembril 1987 Tartu ajalehes „Edasi“ välja Siim Kallas, Tiit Made, Edgar Savisaar ja Mikk Titma. See oli majandusprogramm Eesti NSV iseseisvaks majandamiseks ja majanduslikuks iseseisvuseks. IME põhimõtted said aluseks Rahvarinde majandusprogrammile.

„Edasi“ peatoimetaja oli siis Mart Kadastik. „Edasist“ sai iseseisvuse taastanud Eestis „Postimees“.

Delfi hääletus: kõige tublim peaminister Edgar Savisaar

20. septembril möödus 20 aastat Eesti Vabariigi põhiseadusliku parlamendi taasmoodustamisest. Selle aja vältel on Eestis olnud ametis kaheksa valitsusjuhti. Parlamendi juubeli puhul palus Delfi oma lugejatel hääletada, kes neist on peaministritööga kõige tublimini hakkama saanud. Küsitluses hinnati kõige kõrgemalt Edgar Savisaare tegevust Eesti Vabariigi peaministrina – 37,8% hääletajast pidas teda viimase 20 aasta tublimaks peaministriks. Talle järgnesid Andrus Ansip (20,7%) ja Mart Laar (19,1%). Kõige negatiivsema mälestuse on peaministrina jätnud Juhan Parts, kelle poolt hääletas kõigest 1,2%.



Nädala juubilar WILHELM KEITEL 130

Seal ta siis seisis oma uhkes mundris. Nägus, pikk, tõsine jasihvakasmees. Tõeline preisi kindral! 22. septembril 1882 sündinud Wilhelm Keitel kuulub Adolf Hitleri siseringi. Ta pidas fүүrerit militaargeeniuseks ega kahelnud tema otustes.

Ta oli hitlerliku Saksamaa *de facto* sõjaminister. Nürnbergis sai ta kohtuotsuse, mis kuulutas ta sõjakurjategijaks. Ta kahetses oma tegusid, kuid mõisteti poomissurma, ning liitlased hoolitsesid selle eest, et ta ei sureks kiiresti, vaid piinleks lausa 24 minutit. Tema põrm põletati, tuhk tuli Keiteli perekonnal ameeriklastelt välja osta, et see ikka kodumaa mulda perekonna hauaplatsile saaks maetud. Paljud Keitelid muutsid hiljem oma nime, et mitte olla seostatud Natsi-Saksamaa ühe suurima väejuhiga.

Wilhelm Keitel sündis Saksa impeeriumis. Tema isa Carl Keitel oli keskklassi kuuluv maamanik. Poeg asus pärast põhihariduse omandamist kohe militaarkarjääri tegema. Ta rühkis sõjaväes jõudsalt ülespoole. Esimeses maailmasõjas sai ta raskelt haavata, ent paranes saadud vigastustest. Hiljem tunnustati teda vastava sõjas haavata saanute ordeniga. Aasta enne natside võimu-

letulekut Saksamaal sai Keitel infarkti ja seejärel põdes läbi kahepoolse kopsupõletiku, ent paranes ning ülendati veidi hiljem kindralmajori auastmesse.

Wilhelm Keitel oli mees, kes töötas palehigis selle nimel, et Saksamaa saaks oma armee salajas kasvatada suuremaks, kui oli Versailles' rahulepinguga ette nähtud, s.t rohkem kui 100 000 sõdurit. Kui paljud Keiteli kaasmaalastest elasid mineviku lummuses ehk ahhetasid ja ohhetasid impeeriumiaegu taga, vaatas tema hoopis tulevikku. Keiteli moodi sakslased ootasid messiat, kes viiks nende unistused ellu. Saksa rahvas ei olnud rahul olemasoleva olukorraga. Sakslased tundsid end solvatute ja häbisutatutena. Ning justkui eikuski saabuski Adolf Hitler. Keitelist sai entusiastlik Hitleri toetaja, kes tegi kõik selleks, et pöörata ka tollane *Wehrmacht* Hitleri-usku.

1937. a. saab Keitelist kindral. Keitel on Teises maailmasõjas üks peamisi sõjaarhitekto – ta planeerib operatsiooni nii ida- kui ka länerindel. Muide, ta soovitas Hitleril Prantsusmaa-invasioonist loobuda ja oli Barbarossa plaani vastu. Hitler aga tegi, nagu ise paremaks arvas. Keitel pakkus protestiks, et ta astub



ametist tagasi, ent Hitler keeldus.

Keitel mõistis, et Saksamaal ei ole võimalik Suurbritanniat vallutada, tulenevalt asjaolust, et USA oli selle riigi seljataga

oma sisuliselt ammendamatu ressurssidega. Keitel soovitas Hitlerile ka Venemaad mitte rünnata, kuna nägi Barbarossa plaanis nõrku kohti, aga kui selle plaani algusfaas osutus

üle ootuste edukaks, kahandas see Keiteli autoriteeti Hitleri silmis. Ka Keitel oli üllatunud *Blitzkriegi* (välksõja) edust, mis kasvatas temagi usku tootalse võidu võimalikkusesse. Kord püüdis ta kaitsta marssal Listi, kes oli Kaukasuse all hätta sattunud. Hitler lasi Listi lahti, ja Keitel ei sõandanud enam kunagi Hitlerile vastu seista. Ta üritas Hitleri silmis oma head nime rehabiliteerida.

Asi läks isegi nii kaugele, et kord tulnud riigimarssal Hermann Göring Hitlerile teatama, et *Luftwaffe* luure leidis suure hulga Nõukogude lennukuid, mis olid kohe valmis sõjandrilendama. Göring pidas need mullaäzideks. Nõukogude Liidul ei saanud tema arvates lihtsalt olla veel nii palju lahinguvalmis lennukuid varuks. Ruumis viibinud Keitel pööratanud siis rusikaga lauale ja karjatanud: „Riigimarssalil on õigus!“ Keitel samas teadis, et need lennukid olid tegelikult ehtsad ja Göringil ei olnud õigus, aga ta ei tahtnud minna enam konflikti, mis oleks viinud järjekordsesse ebasoosingu langemiseni.

Sõda aga kaotati, ja Keitel oli lõpuks see, kes Saksamaa kapitulatsiooniale alla kirjutas. Hiljem istus ta koos teiste natsijuhtidega Nürnbergi koh-

tusaali süüpingis. Eks võitjad ju ikka mõista kohut kaotajate üle. Ameeriklased peavad siiani au sees neid vapraid sõjamehi, kes indiaanlaste kallal genotsiidi läbi viisid. Ajad muutuvad.

Sisuliselt oli sõjakurjategija ka Stalin, aga tema võitis tänu USA-le sõja, olles kangelane paljude silmis veel tänini.

Ausalt öeldes, sõda on juba ise häbiväärne kuritegu inimkonna vastu. Sõda teeb inimestest südamedud metslased ja kohati lausa loomad. Tuhandeid aastaid tsivilisatsiooni langeb hetkega põrmu. Hiljem nähakse kurja vaeva selleks, et kõikvõimalikud sõjakoledused ära põhjendada. Kuigi sõda jääb alati sõjaks.

Tundub, et vastane on alati sõjakurjategija. Vaadake, mida tehti Liibüa endise liidri Muammar Gaddafi ja Iraagi endise juhi Saddam Husseiniga ning võib-olla tehakse Süüria presidendi Bashar al-Assadi ja Iraani presidendi Mahmoud Ahmadinejadiga. Samas istub USA vagusi, kui ühe Ida-Aasia totalitaarse riigi valitseja oma rahva kallal genotsiidi läbi viib. Rahu ka Wilhelm Keitelile, kes tegi hirmsaid asju, aga hirmsaid asju tegid ka tema vastased.

Priit Kutser

Tulge loenguõhtutele!

Algus loengusari poliitilistel kuumadel teemadel

Loengud toimuvad Tallinnas Hopneri majas (Raekoja plats 18; endine Matkamaja)

4. oktoobril – Parteide rahastamine: õige ja vale raha Eesti poliitikas

18. oktoobril – Kaitsepolitsei: Põdra maja saladused

1. novembril – Opositsioon: Eesti ja Vene võrdlus

15. novembril – E-valimised: Ausalt pole võimalik

29. novembril – Meedia: Kes manipuleerib manipuleerijatega

Esinevad tunnustatud ja tuntud arvamuslimidrid.

Loengusarja korraldab **MTÜ Ausad Valimised**
Loengud on tasuta

Kohtumised Tartus

Kolmapäeval, 26. septembril kell 14 kohtumine Tartu linnavalitsuse haridusosakonna saalis (Raekoja pl 11) linnavalitsuse linnamajanduse osakonna juhataja **Rein Haagiga**. Kõik on oodatud!

Esmaspäeval, 1. oktoobril kell 17 saavad Keskerakonna büroo (Ülikooli 12) kohvilauas kokku seniiorid. Ühiselt tähistatakse eakate päeva.

Maaema Sügismess

Hea ettevõtja! 6. oktoobril kutsume Teid Tallinna Maaema Sügismessile!

Mess on Rahvusraamatukogus kell 10.00–18.00.

Maaema Sügismessil kohtuvad müüjad ja ostjad ning asjahuvilised. Kaubeldakse mahepõllumajanduslike ja ökotoodetega, samuti laias valikus loodustoodetega: mesi, ravimtaimed, käsitöö vmt.

Erinevad terviseteenused.

Müüjate osalustasu ehk müügilaud (120x60 cm) maksab 40 euri; pool lauda (50x60 cm) 20 euri.

Rahvusraamatukogu suures saalis samal ajal Maaema Sügiskonverents "**Tervis puhtast loodusest**".

Külastaja pääseb üritusele piletit!

Info ja registreerimisleht kauplejatele aadressil www.maaema.ee

MEEDIA KESKPUNKT 26. septembril kell 19.30 ja 21.30

Täna saates:

- * Milline on meedia osa skandaalsete kohtuprotsesside kajastamisel – ehk on meediast saanud hoopis karistusinstituutsioon?
- * Tervishoiu ja sotsiaalhoolduse süsteem läbi kukunud, teetöölised toetavad streiki – kuhu edasi?
- * Kui sa pole õiges parteis, pole sa mitte keegi
- * Riik sulgeb 50 kooli, Tallinn ei ühtegi

Osalevad **Urmi Reinde** ja **Mart Ummelas**
saatejuht **Heimar Lenk**

Lasnamäe seniorsektsioon

tuleb kokku septembrikuu viimasel pühapäeval, **30. septembril kell 14 (Pae tn 19)**.

Räägime elektri vabaturust, sõlmime kokkuleppeid elektritarbimislepingute sõlmimiseks.

Infot jagavad ja küsimustele vastavad Eesti Energia AS-i esindajad.

Kohtumiseni!



VIIVE ILVES

03.06.1939 – 18.09.2012

Mälestame. Meie siiras kaastunne Jürile ja lastele perekondadega.

Eesti Keskerakonna
Tartu linna piirkonna
seniorid